

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Kundgörelser.

Den 18 nästkommande Junii kommer igenom offentligt utrop på Säteriet Ulfstorp at förfäljas nedannämnda ägendorar i Skaraborgs län och Sparlösa Sökn belägna: Säteriet Ulfstorp, 1 Hemman, med underlydande två treottronde dels Hemman Nå och Nör, 2 och et halft Hemman Frälse, 3 Hemman Skatte-Frälse, och 8 dagswerks torp; på Säteriet Ulfstorp, som är wäl bebygdt, sås årligen 50 tunnor. Höslag gifwes till 300 stackar. Finnes en wain-qwarn, 5 Rude-dammar, trågärd och tillräckelig Fog. I wien kommer på samma auction at särskilt förfäljas Säteriet Fritorp, 2 Hemman med 120 tunnors utlåde, och höslag till 100 stackar. Sammaledes Säteriet Skog, 1 Hemman med underlyggande et halft Hemman Nå och Nör och tvåanne dagswerks torp; Säteriet Skog, som är upbygdt, har tvåärd och tillräckelig Fog. Kunnandes out köpsfällingens betalande wid auction accorderas, då äfwen någon del kan få stå inne emot ränta och intekning i ägdomen.

En spåser-käpp, däruti run-stafwen war in-
fluten, har ägaren twifwelsutan hos någon sin
wän för en tid sedan qwarlemnad, och önskar så
mycket mer at käppen utleswereras till mig eller
på Tryckeriet, emedan den war honom förärad,
såsom et minnings-märke utaf en Person, för
hvilken han utaf gammalt bär en särdeles agtning.
Hos Herr Swen Friedrich Swensson äro ned-
satte i Commission Pommersta äpplen till 20 Dal-
Sillwermynt trådet eller tunnans.

Göteborgska
Svecko-bladet.

Torsdagen, den 9 Maji, 1765.

Widare om Bohus Slotts belägring,
1678, Junii månad.

Utom oräkneliga kanon-skott, som under hela belägringen, natt och dag, directe pröfwade styrkan i murarne, och hådanester icke uptagas, så framt icke någon utmärkt omständighet gifwer därtill anledning: infommo uti Slottet

Den 7 och 8*, 138 bomber, 16 glödgade eller eld-kulor, och 40 stenkast, som medtogo alla husen i Slottet, Kyrkan undantagen. Begynnas och med anläggningen af et mytt batteri ned under Fontin gent emot Högebro, hwarmed continuerades

Den 9 och 10, under det 68 bomber, 30 eld-kulor och 43 stenkast gjorde Slotts batterierne mycken skada.

Den 11 blef fiendens sistnämnda batteri färdigt och förde han sin linie fram intill Högebro på preste-berget, wäl med otrolig mans-förlust nu som förut, men det war hans föresats at bemä-

* För hwarje dag som utsattes, menas och den påföljande natten.

stra sig en Fästning, koste hvad det wil. Denne dagen aflopp med 34 bomber och 11 stenkast. Natten emellan den 11 och 12, kastade 2 Capitener, Wesverfält och Joh. Gunnarson, med 100 mann, sig inuti Fästningen, dit commenderade af Herr Riks-Rådet och Riks-Ammiralen Gref Gust. O. Stenbock, som stod i negden.

Den 12. 99 bomber, 5 eldkulor, 4 stenkast.

Den 13. öppnade fienden sina embrasurer på batteriet wid Högebro, och måttade kanon-Potten särdeles åt larm-postis bastionen med nog framgång, äfwen som Slotts batterierne och andra verk öfvermåttan skadades af 28 bomber, 6 eldkulor, 12 stenkast.

Den 14. i dagningen blef man warse, det hade fienden lagt en flott-brygga wid Högebro, och oaktat alt motstånd trängde sig inpå selske Slottsholmen; han stod hela dagen inpå natten, til at utwidga bröchen wid larm-posten och kastade in 47 bomber, 46 eldkulor, 10 stenkast.

Den 15. 44 bomber, 9 eldkulor, 7 stenkast.

Den 16. om dagen, 135 bomber, 7 eldkulor, och 9 stenkast. Här af blef nu både Slotts-Kyrkan ruinerad, samt många verk och batterier öfver utan.

Den 16. om natten, 65 bomber, 5 eldkulor, 7 stenkast och 4 slåtade forgar, hwardera fylld af 13 hand-granater.

Den 17. under faueur af 52 bomber, 5 eldkulor, 10 stenkast, 18 granate-forgar, sökte fienden at utsträcka sine löpe-grafwar, men eld och sten,

sten, som fräste ur Fästningen, nedslög förmycket manskap för honom.

Den 18. åter 52 bomber, samt 6 eldkulor, 12 stenkast och 7 forgar. Om natten kom Capitän Flögare, på Hans Excell. Riks-Ammiralens befaling, med 100 mann och tilhörige Officerare lyckeligen in uti Fästningen, ehuru fienden imedlertid gaf på med Styrcken så wäl som Musketer.

Den 19. 45 bomber, 2 eldkulor, 14 stenkast, 17 forgar.

Om natten hände Öfwerst-Lieutenant Edington den olyckan, at då han, som uti Steriska belägringen mycket beröm inlagt och nu war utaf Konungen hufwickad ifrån des armee, stulle begifwa sig til Commendanterna uti Fästningen och låt sätta sig öfwer ifrån Skärddal på Swenska sidan; så miste han sin högra arm utaf et kanon-skott, som dödade drängen och sänkte båten, hwar af någre karlar drunknade, men Öfwerst-Lieutenant räddades af de öfrige och kom in med litem lif, men lefde likwäl til den 21 nästföljande.

Fienden trängde sit arbete fram med all kåkhet, men fick imedlertid se döden på en hel mängd af sine. Och hwad af hans flutande blifwit i Fästningen illa medfaret, låt Öfwer-Commendanten i sinom tid åter laga igen til nödigt motwårn och betäkning emot en så waksam och rådstark fiende.

Den 20. såg man inuti fästningen komma 80 bomber, 3 eldkulor, 24 stenkast och 10 granate-forgar. Här förutan och jemte den ouphörliga kanonaden,

Fanonaden, planterade fienden i des approcher 4
stucken trä-mörfare, som gifwo ifrån sig en stor
hop hand-granater, däraf många bland Wäre skä-
dades.

Den 21. 104 bomber, 3 eldkulor, 24 stenkast,
10 Granate-korgar.

Imedlertid yrkade fienden sina framsteg och
kom i stånd med des nya linier, den ena ifrån Lån-
gebro emot bastion platten, den andra emot Kyrko-
hörnets bastionen.

Den 22. gjorde Capiten J. Gunnarsson et
lyckligt utfall med 40 mann och jagade bort intill
Långebro fienden ur approcherne, hwilke sedan
itändes med beck och storm-fransar, så at störste
delen af dessa arbeten på den sidan om bron gick
förlorad. Efter hwilken förvärning Gunnarsson
åter skyndade sig tillbaka.

Om dagen kastade wäl fienden icke mer än 54
bomber och 7 stenkast, men natte-tidens, så få
timars, händ war gruswelig och lät se sig med
141 bomber, 3 fyr-kulor, 15 stenkast, 5 korgar
hand-granater, til mycken förstörelse inuti Slottet,
som likwäl i turswelig stånd återbragtes efter ti-
dens lägenhet.

* * * * *

Källan til Nikets Wammagt är titeln på
en Skrift, som nyligen utkommit i Stockholm af
Herr Directeurs Lars Salvii Boktryckeri, 4
och et halft ark, 4:to.

Om

Om jag nu får flytta någre meningar hit, är
just icke sagt, at jag därföre ännu wägar at göra
dem alla til mina. Det har wäl icke mycket mer
warit mig, än för andre, obekant, at uti en del
för oss långwäga Samhällen har regerings-sjukan
smickrat almånheten med wälljudande försäkringar
om frihet, fastän trädbomen hunnit redan et långt
stycke inöfwer gränsen. Men at wid sjelfwe de
inwäringar i handel och näringar, som troddes
wara på bästa fot, skulle när oss låda så mycken
förgyllad ofullkomlighet och neslig mis-räkning,
som bemålte affhandling nu lägger för allas ögon;
det war för mången något owänteligt. Wi tro
gera det, wi högeligen önska: och för öfrigt hy-
sa wi stundom twifwelsmål, utan at likwäl inse
af annan grund deras riktighet, än allenast un-
der qwäljande pustar at önska, det icke wore sant,
som är bedröfweligt. Således som jag nu tän-
ker korteligen at göra denna affhandling för Wär
Det något bekantare; så kanske blifwer någon
sannings-får granskare ibland Oss upwärd, at
grundeligen (men därtill hörer mycken insigt) wisa,
det Herr Författaren mistagit sig undertiden och
selat. Kan ock det icke ske, hwarken här eller
annorstäds, utan han finnes hafwa rätt; så blif-
wer det wäl et beklageligt genljud ifrån Norr och
Söder, at war tid alraminst bordt kallas uplyst,
som okunnighet, säkerhet, egennyttas så mycket
fådt råda öfwer.

Men lät Herr Författaren tala. Han säger:

L 3

Människan

Människan har alltid tillfälle, at lättare stada under en medborgares patriotiska kapp, än i en utvärtens fiendes skapnad; under et falskt förtroende, än i fullt harnest.

Det war försent i Rom at tygla et sselfswäld, som man i början lemnat lösa tómar. Ocker-lagarnes misshbruk stúcko så stora ägendorar uti wissas händer, at man på en gång kunde sätta upp hela friheten på spel, och då måste hon förloras.

Det war då mera ingen gåta hos de Romare, at stora ägodelar hos wisse personer woro äfwenlyrliga för friheten: dock war ingen mera i stånd at gifwa egennytta en släng, om han ej wille hafwa två tillbaka.

Den största nationella winst i handel och rörelse, kan, då den faller i så händer, wara Niket långt stadeligare, än då det genom krig förloras en hel provins. Så kárt det altså är för en Nation, at bibehålla sin frihet, så upmärksam måste han och wara på de rikedomar, som samlas på några wissa ställen och utarmat de andra.

Ju enfaltigare någon Nation fölgt naturen, ju jämnare finnas rikedomarne utdelte och ju lyckeligare är des Regemente: twärt om, ju mer någon konstlat i handel och näringar, ju sämre och olyckligare Stat.

Uti China, det rikaste Rike i hela werlden, hafwa Städer inga privilegier, och ingen skillnad emellan Stads- och landmanna-näring: därför är hela landet som en stad, och alle städer som det

det härligaste land. Där finnas inga stacket eller tullar, därjore har både Krona och Underfattare rikedom nog. Där är aldrig skillnad emellan Up- och Stapel-städer, därför är rörelsen jämn och lesiwande: handwerk äro där fria, därför är arbetaren i sin slit outtröttelig, och mångfogder gå sselfwe i landsflygtighet, utan at af lagar wissas dit; där är intet Product-placat, eller förbud på sådana sarning som icke föra egne waror, utan de se gerna, at någon wil hafwa den mödan, at affätta deras producter; men därför äro de mästare af handeln, och priset på egne waror stiger så mycket högre: där wägas metaller ester strot och korn, därför gifwes ingen mynt-ot eller Finance-werk, som bråkat många Europeiske hjernor, fast de hafwa gull och silfwer nog. Tänk om Sverige, från 400 år tillbaka, hade sådt njuta en sådan frihet, så wore det om icke et China, åtminstone et Holland eller England. Hwar wore då de många disputer om städernes privilegier och land-handel? Hwar wore då de många tull-ordningar och dryge stacketer, de dyre stapel-stads twister, stråordningar, product- och retorsions-placater, myntordningar, financer, wexel-courser, med hundrade flere? Hwar wore då alle de processer, som af dem blifwit formerade: alle de fiscaler, som angifwit dem: alle de advocater, som drifwit dem: alle domare som dömt dem, och ändteligen all den lön, mat och papper, som alle desse förtäre därwid, som alt gådt utur näringarne.

Holländaren

Holländaren är näst China den Stat, som släppt friheten i sin handel och handwerk, och Engelsman därefter, och just därför de bäst so- tade samfund i Europa.

Emot allt detta har Sverige trodt Finance- och Handels-hemligheter, exclusiva Privilegier, Pre- mier, Inskränkningar och flera slags förbud gö- ra oss lyckelige. Vi hafwa nu en lång tid värt- ått byttat med allt detta, och nu ändteligen hunnit så långt, at wi utan pest och krig blifwit fattige på folk: utan handels-friheter, utländningens Kommissionärer: utan misshärt, hungrige; och med de störste grufwor, på mynt utblottade.

En grund-orsak til denna willerwallan, up- söker Herr Författaren uti Product-placatet af år 1724 den 10 Nov. hwarmedelst Utländske Männu förbjudas at komma in med andra än sit eget lands producter; och blef så förklaradt den 28 Febr. 1726, at hwarken utländska fa-rtyg war lofgifwet segla under frakter Swenske städer emel- lan, ej eller Swenske handlande undersätare, at med främmande fartyg hitföra andra, än det lan- dets producter, som fartyget war hema ifrån, wid confiscation af Skepp och gods.

Herr Författaren fördölsjer icke, huru det til- gick med placatets utwerkande, och säger sedan: Städernes Fullmäctige wid 1723 års Riksdag märkte wäl, at det skulle bringa handeln inom så personer, och at man i synnerhet lurade på salt- och spanmåls-prisen: men det halp intet. Saken
fick

fick en stark förgyllning. Man sade: wi böra få saltet ut första handen, och hjelpa upp wåra Nederier och Skeps-bygnader.

Påföljderne, säger Auctorn, blefwo så en- lige med författningen, som för Wårt Almänna beklagelige. Til exempel: Holländska och Angel- ska fartygen stängdes på en gång utur farten til Sverige, om de ej wille bruka sand och sten til ballast, i det stället de förut brukade salt därtill, och sålde nu sina waror dyrare, til at få sin frakt genom dyrheten, efter de blefwo hindrade at få den genom myckenheten betalt; imedlertid brag- tes salt-handeln i så händer, som hade exportabla waror på Spanien och Portugall, och stegrade salt- prisen, så at man allt sedan hörde wid alla Riksdagar en ömkelig klagan öfwer både brist och dyrhet på salt, den både Konung och Ständer hwar gång arbetat at afhjelpa, men, twifwels- utan igenom Monopolisternes bedrifwande, så förgäfwes, at Högl. Ribberkapet och Adelen wid sista Riksdag i Protocols-utdrag af den 24 April 1762, til de öfriga Respective Ständer förer en swår klagan: at de aflägsnare orter icke ens för sedlar och knapt för contant skilje-mynt, kunnat få några marker salt, och at sanima brist öft sig, just i en tid då Ständer länge mödat sig den afwårta, och de hema-wa- rande med åtrå wäntat på Riksfens Stän- ders kraftiga åtgärd härutinnan. Det war ömkeligt, lägger Herr Författaren til, at Rikets Högl.

Högl. Ständer måste sluta en så lång Riksdag, utan at kunna hjälpa denna saken; emedan saltet, som om sommaren 1762 galt 30 Daler tunnan, såldes wintren därpå til 50 Dal. R:mt. i sjelfwa Stockholms Stad, och blef et witne därpå, at hwarken contracters eller lagars ord, äro nog mågtiga at tygla egenmyttan, då hon på någondera fidan njuter betäfning af försättningarne.

Resten härnäst.

Korta Stads-nyheter.

Inkomne äro Skepparne William Short ifrån Frasersbourg med barlast, Alexander Mitchell ifrån Lieth med dito, Dougald Campbell ifr. Cambelton med dito och tobaksblader, David Younger ifr. Lieth med barlast, Andrew Taylor ifr. Lieth med dito, Jan Sybes, Obbe Eden och Johannes Jelles ifr. Amsterdam med dito och tunneband, David Erskine ifr. Newcastle med stenkol, Robert Denholm ifr. Bergen med barlast, Robert Watsen ifr. Newcastle med stenkol, och James Strang ifrån Amsterdam med barlast. Utgångne äro Skepparne Peter Barker och William Allan til Skottland, Peter Lambton til Newcastle, Jeremias Holmberg til Grenock, James Ogilvie til Lieth med jern och bräder, John Willsson til West-Indien med sill.

Små

Små Kyrko-tidningar.

Rector Scholá i Kongålf, Herr Sigward Borg, har århållit Ven. Consistorii fullmagt at wara Kyrkoherde i Starkårr.

Ater besättjandet af det samedelst blifna lediga tumet i Kongålf, kommer at fötetas den 5 instundande Junii, och den 19 i samma månad uprättas förslagen til de i Stiftet ledige blifne Kyrkoherde- och Capellans-lägenheter, alt efter förut sedda offentliga anslag.

Likaledes är af Kongl. Ammir. Coll. utnämnd til Pastor wid Hwarfs-kyrkan härstädes, Herr Mag. Isaac Sandal.

I Domkyrko-Församlingen äro ifrån den 24 April til den 7 Maji födde 6 gosse- och 2 flickobarn. Döde Pottemakare lärlingen Eric Stenholm, 30 år gammal, af slag; Matrosen Peter Wendel, 47 år, af tårande sjukdom; Coopvårdie-Capitonen Cornelius Iesse, 66 år, af dito; Stensattaren Ohmans hustru, Catharina Ohman, 60 år, af lungfot; Lwinfolkets Anna Severins dotters wägta Son, Samuel, 7 veckor, af slag; Sjömannen Joh. Hellströms dotter, 1 månad gammal, af slag; Pigan Margaretha Andersdotter, 81 år, af ålderdom; Tunnebindare-Gefäl- len Peter Silfers Son, Peter Magnus, 8 dagar gammal, af slag; Båtkarlen Ewen Friberg, 31 år, af slag; Båtsmannen Jonas Dahlsborgs dotter, Magdalena, 2 år gammal, af twin-sjuka; Hökaren Linnerochs hustru, Catharina Smedsberg, 44 år, af tårande sjukdom. Wigde Handelsmannen Herr Hans Jacob Bechman samt Jungfru

fru Christina Eleonora Ahman; Herr Barthel Christensson Hellekant samt Jungfru Christina Edman.

I Ensta Församlingen födde 3 barn. Död Anke-Fruen, Fru Capitenskan Strähle, en Dotter af framledne Herr Assessor Tham.

I Kronhus-Församlingen födde 3 barn. Dödt 1 barn, af slag.

Rundgörelser.

Hus och gård på Konungsgatan belåget emellan Herr Inspectoren Thurings å ena, och Stofmakaren Boschets å andra sidan, är til köps. Om priset och köpeförelingen kan med Herr Controleuren P. Svalin accorderas.

Den som är hugad at hyra hus och gård wid Westra hamnen och Wallgate-hörnet, kan nu genast tiltråda det samma. Om priset på hyran får man likaledes hos Herr Controlleuren Svalin underrättelse.

Bakaren Måster Arvid Berggren, som bor i Masthugget wid Stigberget, utbjuder til auction nästkommande 25 Maji, en därstädes belågen gammal och en ny gård, uti hwilken senare äro 9 rum ofwan och nedan, för 2 hushåll, alla inredda; utom wind och källare. Gamla gården består af 3 rum, stuga, kök och kamare. Båda husen hafwa ei gemensamt gårdsrums, som tillika med trågård, wedboden, och det mera, kan bestes widare med egna ögon af den som har lust at handla.

Nästa Wecko-bladet N:o 20 kommer på nästkommande Onsdag, eftermiddagen, at utdelas.

Göteborgska Wecko-bladet.

Onsdagen, den 15 Maji, 1765.

Slut om källan til Rikets wanmagt.

Product-placatets werkan war lika bedröfwelig på spannmåls- och victualie-handeln, hwilken snart blifwit mången Swenskt mans död, om ej Hans Kongl. Majestät sett sig nödsakad, at, hwad spannmålen widkommer, bemålte placat uphäfwa den 12 Februarii 1741 til Junii slut, hwilken frihet under den 14 April förlängdes til Augusti månads slut, men den 10 Junii, uppå Secrete Utrottets tilstyrkande, blef förlängd til samma års slut, och så widare til nästkommande Junii, därifrån til slutet af året, ytterligare til Julii 1743 och ändteligen til Januarii 1747.

Då Kongl. Majestät under den 11 Junii 1746 anförer, at spannmålen och mjölet, wid ankomsten til Stockholm, blifwit ganska ofälligen stegrad, så at priset därpå, de fattige nödlidande til ganska stort förtryck, stigit til nästan dubbelt så mycket han kostat wintren förut i Finland, hwarifrån han war kommen: ärwarnar Kongl. Majestät de handlande at fälla prisen, och lofwar i annor händelse